

Europese, soevereine smartphones voor security en privacy

Smartphones draaien bijna allemaal op Android (Google) of iOS (Apple), die veel gebruikersdata verzamelen. Smartphones zijn essentieel voor communicatie, de maatschappij, de overheid, bedrijven en kritieke infrastructuur. In tijden van geopolitieke spanningen (bijvoorbeeld: VS-China handelsconflicten, cyberdreigingen) wil Europa kwetsbaarheden verminderen. Afhankelijkheid van buitenlandse OS'en (Operating Systemen) vormt een risico: een update of 'kill switch' kan miljoenen apparaten uitschakelen. Logisch dat er vraag is naar een Europese alternatief, wat beter aansluit bij strenge EU-regels zoals de GDPR, DSA, NIS2. Een alternatief zonder dat het data naar buitenlandse servers stuurt of onder buitenlandse wetten komt te vallen. Een alternatief wat past bij de wens voor digitale soevereiniteit in Europa.

Maar wat verstaan we eigenlijk onder soeverein? Komt dan hard- en software uit Europa? En hoe zit met de processoren? Zijn er dan Europese alternatieven voor de processoren van MediaTek uit Taiwan? of voor de processoren van het Amerikaanse Qualcomm?

Een eenvoudig onderzoekje leert dat de fabrikanten, die zogenaamd een soevereine smartphone fabriceren, bijna allemaal een processor van MediaTek aan boord hebben. De meeste fabrikanten focussen zich op de software en de data uitwisseling van en naar Google alsook naar de cloud. Omdat er voor de hardware en processoren niet echt alter-

natieven zijn, focussen we in dit artikel op de Europese fabrikanten ongeacht voor welke van deze onderdelen ze soeverein zijn. Maar ook, is de fabrikant echt Europees met soms een niet-Europese eigenaar erachter?

Voor echte "Europese soevereiniteit" (zoals vaak bedoeld in EU-tech-discussies: productie + data + controle + eigenaar binnen EU) voldoen de meeste fabrikanten niet helemaal

Europese smartphone fabrikanten gebruiken verschillende versies van het besturingssysteem. Het OS (Operating System) is de essentiële software die alle hardware aanstuurt. Het vormt de brug tussen jou en het apparaat (telefoon, tablet, computer). Dankzij het OS kun je apps gebruiken, bestanden beheren en taken uitvoeren. Vaak blijft de aanpassing van fabrikanten beperkt tot nét dat beetje extra. Hieronder een overzicht.

Volla

Volla Systeme GmbH, een Duits bedrijf uit Remscheid, ontwikkelt en assembleert smartphones met een sterke focus op privacy en onafhankelijkheid. Hun toestellen (zoals de Volla Phone Quintus, X23 en oudere modellen) komen standaard met Volla OS, een 'de-Googled' versie van Android gebaseerd op het open-source Android Open Source Project (AOSP). Maar ook Volla heeft MediaTek onder de motorkap.

<https://volla.online>

SHIFT

SHIFTphones worden ontwikkeld en deels geassembleerd in Duitsland, met nadruk op ethische productie, fair supply chains en ecologische materialen (bijvoorbeeld geen coltan). Hun toestellen zijn standaard uitgerust met ShiftOS, een aangepaste Android-versie. Van ShiftOS bestaan verschillende varianten: ShiftOS-G (met Google-diensten) of ShiftOS-L (Google-free, zonder Play Services). Ook bij SHIFT komen processoren en een groot deel van hardware van elders.

<https://www.shift.eco/en/>

Punkt

Het Zwitserse Punkt onthult de MC02, hun eerste privacygerichte smartphone met Apostrophy OS. Apostrophy OS is een custom, Google-vrije versie gebaseerd op Android Open Source Project (versie 13) en GrapheneOS (open-source, privacy-focused). Geen Google Play Services

standaard; apps via GMS Wizard (voor compatibiliteit met Android-apps) of sideloaden. Bij Punkt komen processoren en een deel van hardware van elders op de wereld.

<https://www.punkt.ch>

Jolla

Jolla is een Fins bedrijf dat gespecialiseerd is in privacygerichte besturingssystemen en ontwikkelde Sailfish OS, het enige Europese mobiele besturingssysteem dat al meer dan tien jaar wereldwijd wordt toegepast op smartphones. Net als Android is Sailfish OS gebaseerd op Linux en kunnen er Android-apps worden geïnstalleerd. De selectie van geschikte hardware is nog kleiner dan bij GrapheneOS, dat alleen draait op Pixel-apparaten. Dus ook hier geen soevereine processoren en hardware.

<https://commerce.jolla.com/>

TESLA

Tesla is een Europees consumentenelektronicamerk van de in Belgrado, Servië gevestigde Comtrade Group. Het merk bouwt voort op een lange regionale traditie en biedt tv's, huishoudelijke apparaten, airco's, smartphones en meer. Tesla produceert o.a. Android-smartphones gebaseerd op Android Open Source Project (AOSP), met hardware en processoren uit Azië.

<https://tesla.info/en/phones/explor/>

Gigaset

Gigaset's productie en ontwikkeling vinden plaats in hun fabriek in Bocholt, Duitsland, maar heeft VTech Holdings Limited in Hong Kong als eigenaar. De smartphones die ze maken zijn gebaseerd op het open-source Android Open Source Project (AOSP) en de Processoren komen van de Amerikaanse fabrikant van halfgeleiders Qualcomm.

<https://www.gigaset.com>

MPTech

MPTech (genoteerd aan de NewConnect-beurs van Warschau) is een toonaangevende Poolse fabrikant van consumentenelektronica en maakt deel uit van de TelForceOne Capital Group. Het bedrijf voert merken zoals: myPhone, HAMMER en VENTUS. MPTech ontwikkelt Android-apparaten met volledige Google Mobile Services (GMS) en werkt nauw samen met de Taiwanese chipontwerper MediaTek en het Chinese UNISOC. Het bedrijf is actief in heel Europa en richt zich op betaalbare, innovatieve technologische oplossingen.

<https://www.mptech.eu/en>

Nothing

Het Engelse Nothing Technology Limited werd door een Chinees-Zweedse ondernemer opgericht, het heeft naast het hoofdkantoor in Londen kantoren in: Shenzhen, China - ter ondersteuning van de productie en de toeleveringsketen - en in Tokio. Het is dus een Europees merk met Aziatische productie, vergelijkbaar met veel andere Europese merken.

<https://nothing.tech>

CROSSCALL

De fabrikant is het Franse bedrijf CROSSCALL, opgericht in 2009 met het hoofdkantoor gevestigd in Aix-en-Provence en is 100% Frans. De smartphones worden ontworpen in Frankrijk en vervaardigd in China en draaien op Android One. Processoren komen van de Amerikaanse fabrikant van halfgeleiders Qualcomm.

<https://www.crosscall.com/>

Fairphone

Fairphone is een Nederlands bedrijf, dat duurzame smartphones maakt, maar de assemblage vindt plaats in een Chinese fabriek (Hi-P International in Suzhou) om te voldoen aan hun hoge ethische en ecologische standaarden, waarbij ze zich richten op eerlijke grondstoffen en betere werkomstandigheden in de keten. De smartphones van het bedrijf worden geleverd met besturingssysteem Android maar via samenwerkingen zoals met de /e/ Foundation kan de telefoon ook voorzien worden van alternatieve op Android gebaseerde besturingssystemen. Processoren komen van de Amerikaanse fabrikant van halfgeleiders Qualcomm.

<https://www.fairphone.com/nl>

Murena

Murena is een Frans bedrijf dat zich richt op privacy vriendelijke smartphones en clouddiensten door Google-diensten te vervangen met open-source alternatieven, bekend als /e/OS, om digitale surveillance te bestrijden. Ze bieden een volledig ecosysteem, inclusief telefoons met het geïnstalleerde /e/OS (zoals de Fairphone, Pixel, SHIFT, CMF en eigen modellen) en privacy-georiënteerde cloud-opslag, e-mail en agenda. De focus ligt op het geven van controle over persoonlijke data door alle ingebouwde trackers te verwijderen. Maar ook bij Murena komen smartphones en hardware van elders en zijn dus maar beperkt soeverein.

<https://murena.com/>

HDM

Het Finse HDM (Human Mobile Devices) is de grootste Europese smartphone fabrikant met eigen productielijnen in Hongarije én is maker van Nokia-telefoons. HDM maakt op zijn smartphone gebruik van Android One. Dat is een kale versie van het besturingssysteem Android. Telefoons met Android One krijgen snel en regelmatig beveiligingsupdates. Processoren komen van de Amerikaanse fabrikant van halfgeleiders Qualcomm.

<https://www.hmd.com>

We zijn maar een "beetje" Soeverein

Kortom, voor Europese soevereine smartphones – met meer controle, privacy, risicoreductie en versterking van waarden & economie – moet er nog veel gebeuren. Europa importeert vrijwel alle processoren, hardware en onderdelen voor smartphones van buitenaf. Europa heeft circa 10% aandeel in de wereldwijde chipproductie (2025-2026), maar dit gaat bijna volledig naar automotive -, industriële -, power - en specialty chips. Er zijn geen Europese fabrieken voor de modernste nodes (zoals 3 nm of kleiner), cruciaal voor high-end smartphone-SoC's. Door politieke keuzes focust de European Chips Act (inclusief TSMC Dresden op 12-28 nm) op auto, AI en industrie – niet op smartphones.

Europese bedrijven en ontwikkelaars bouwen actief aan privacy-vriendelijke alternatieven zoals /e/OS, Ubuntu Touch, Volla OS en Sailfish OS. Deze open-source mobiele ecosystemen respecteren privacy, stimuleren onafhankelijke ontwikkeling en verminderen afhankelijkheid van Amerikaanse techgiganten.

Toch blijft er veel versnippering en een gebrek aan samenwerking tussen de projecten. Zonder sterke sturing en coördinatie vanuit Brussel blijft de soevereine smartphone een nicheproduct. Alleen met de juiste politieke keuzes (zoals het plaatsen van Europese subsidies voor deze sector op de agenda van de EU, alsook de politieke keuze om een Europese halfgeleider fabrikant te realiseren) en voldoende maatschappelijke druk kan dit veranderen. Dan kan Europa écht stappen zetten naar digitale soevereiniteit in smartphones.